

UNIwersytet Medyczny w Białymstoku
Samodzielna Pracownia Medycyny Estetycznej
15- 267 Białystok, ul. Akademicka 3
tel. 85-748-5827 , 85-748 5822, e-mail: medycynaestetyczna@umb.edu.pl

O C E N A

Rozprawy na stopień doktora nauk o zdrowiu

Mgr Jolanty Gładczuk

***„Wybrane aspekty zachowań zdrowotnych studentek Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej
im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach”***

Promotor: dr hab. n. zdr. Ewa Kleszczewska

Promotor pomocniczy: dr n. med. Zbysław W. Grajek

Zgodnie z uchwałą Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu w Białymstoku z dnia 20 marca 2018 o powołaniu mnie na recenzenta wyżej wymienionej rozprawy mam zaszczyt przedstawić poniższą opinię.

Przedłożona do oceny praca obejmuje 248 stron w układzie klasycznym, z zachowaniem następujących proporcji: Wstęp (44 strony), Cel pracy (1 strona), Materiał i Metody (12 stron), Wyniki (104 strony), Dyskusja (19 stron), Wnioski (1 strona), Streszczenie (3 strony), Spis tabel i wykresów (6 stron) oraz załączniki w postaci ankiety i kwestionariuszy testów (4 strony). Rozprawa poprzedzona jest spisem treści (3 strony) oraz wykazem skrótów (2 strony). W pracy zamieszczono 42 ryciny oraz 62 tabele. Piśmiennictwo w układzie konsekwentnym zawiera 298 pozycji, w większości są to publikacje polskojęzyczne (80%) głównie z lat 2013-2018 (54%).

Wykonując ocenę przedłożonej rozprawy na stopień doktora nauk o zdrowiu przedstawię jej analizę uwzględniającą:

Wartość poznawczą celu badawczego

Poprawność metodyczną

Znaczenie naukowe wniosków wynikających z przeprowadzonych badań

Redakcję przedłożonej pracy

Wartość poznawcza celu badawczego.

We wstępie doktorantka dokonała przeglądu aktualnej wiedzy medycznej dotyczącej zdrowia. Autorka omówiła definicje zdrowia uwzględniając zdrowie fizyczne, zdrowie psychiczne oraz zdrowie społeczne. Przeciwnie do przedstawionych wyobrażeń o zdrowiu badaczka przedstawiła definicje terminu choroby cywilizacyjne oraz stosowane sposoby ich profilaktyki. Autorka bardzo szczegółowo omówiła modelowe, sposoby postępowania profilaktyczne oraz zachowania mające na celu utrzymanie zdrowia. Doktorantka skupiła szczególną uwagę na badaniach profilaktycznych dla kobiet oraz na promocji zdrowia w praktyce pielęgniarskiej. Osobny rozdział poświęciła zachowaniom zdrowotnym w sensie modeli teoretycznych i czynnikom wpływającym praktycznie na zachowania zdrowotne. W Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach powołane zostały programy prozdrowotne mające promować zdrowy tryb życia oraz edukować o indywidualnych możliwościach dbania o zdrowie.

Celem i tematem pracy doktorskiej było porównanie zachowań prozdrowotnych studentek PWSZ w Suwałkach przed udziałem w programie prozdrowotnym i po ukończeniu tego programu. Instrumentem oceny zachowań prozdrowotnych były miarodajne ankiety stosowane do oceny zachowań pro-zdrowotnych oraz umożliwiające ustalenie zachowań anty-zdrowotnych.

Wartość poznawcza ocenianej pracy doktorskiej polega po pierwsze na ustaleniu status quo w zakresie zachowań prozdrowotnych w badanej populacji oraz po drugie na ocenie skuteczności przeprowadzonych programów prozdrowotnych. Elementem który wkalkulowany jest w porównanie stanu „przed” versus „po” programach pro-zdrowotnych jest normalny proces edukacyjny, który odbywa się w trakcie trwania studiów o profilu medycznym, niezależnie od programów pro-zdrowotnych i który z natury rzeczy wpływa na zachowania pro-zdrowotne studentek. Praca zawiera elementy socjologiczne i opiera się na analizach statystycznych. Jej wyniki pozwalają na wyciągnięcie wniosków o rzeczywistych zachowaniach prozdrowotnych, dynamice ich zmian, motywacjach i zależności od licznych czynników analizowanych w pracy.

Poprawność metodyczna

Autorka bardzo dobrze dobrała metody badawcze zarówno dotyczące części ankietowej jak dotyczące części statycznej. Część statystyczna jest bardzo rozbudowana, szczegółowa i obejmuje: częstość, medianę, średnią arytmetyczną, kwntyle pierwszy i trzeci, minimum, maksimum, odchylenie standardowe dla zmiennych ilościowych oraz procent i liczebność wobec zmiennych jakościowych; test Kołmogorowa-Smirnowa z poprawką Liffeforsa; test Manna-Whitneya-Wilcoxon; test Kruskala-Wallisa, test post hoc (Tuckeya) współczynnik korelacji rang Spearmana, test Chi-kwadrat (Ch²), tabele krzyżowe; współczynnik rzetelności alfa-Cronbacha. Magister Gładczuk skonstruowała autorski Model Czynników Zorientowania na Zdrowie zawierający przebadane statystycznie Czynniki Szans i Czynniki Ryzyka. Ten model został wykorzystany do badań własnych w latach 2013-2017.

Stwierdzam, że przedstawiona i przeprowadzona metodyka badawcza spełnia kryteria dobrej praktyki badań naukowych. Doktorantka wykazała się wysokimi umiejętnościami wykorzystania dostępnych metod w pracy naukowej i zrealizowała zadania zgodnie z założeniami.

Wartość naukowa wniosków wynikających z przeprowadzonych analiz.

Wartość przedstawionej dysertacji polega na tym, że autorka przeprowadziła pomiary parametrów które definiują zachowania prozdrowotne. Pomiary te dokonała dwukrotnie u tych samych respondentek w dwóch różnych etapach ich życia w przebiegu studiów edukacyjnych. Następnie wykonała porównanie statystyczne tych pomiarów. Tak dokonane studium pozwoliło na wyciągnięcie wniosków dotyczących zachowań prozdrowotnych studentów Polski północno-wschodniej. Wyniki potwierdzają postęp w tym zakresie dokonujący się u studiujących w procesie edukacji w trakcie studiów wyższych.

Doktorantka w pełni osiągnęła założone cele, które pozwoliły na zredagowanie wniosków. Przedstawione wnioski w prawidłowy sposób odzwierciedlają wyniki przeprowadzonych badań.

Autorka dokonała bardzo szczegółowej analizy osiągniętych wyników i zaopatrzyła je własnymi praktycznymi komentarzami. Autorski model czynników zorientowania na zdrowie może zostać wykorzystany także w innych ośrodkach badawczych.

Ocena redakcji przedłożonej pracy.

W części dotyczącej prac redakcyjnych autorka nie ustrzegła się pewnych niedociągnięć. Uwagę zwraca brak podziału na główne części zgodnie z podziałem zastosowanym w pracy. Ponadto występują niedopatrzenia w zakresie numeracji stron. Oprócz wymienionych niedostatków forma redakcyjna ocenianej pracy nie budzi zastrzeżeń.

WNIOSKI KOŃCOWE

Po wnikliwym rozpatrzeniu wartości merytorycznej i poznawczej uważam, że całkowicie spełnia ona wymagania określone ustawą o Tytule Naukowym i Stopniach Naukowych.

Uwagę zwraca duża umiejętność doktorantki w przeprowadzeniu i interpretacji badań ankietowych, a także zgromadzenie bardzo bogatego i właściwie dobranego piśmiennictwa.

Na tej podstawie zwracam się do Wysokiej Rady Naukowej Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku z wnioskiem o dopuszczenie mgr Jolanty Gładczuk do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Dr hab. med. Andrzej Przyłipiak, Prof. UMWB
Samodzielnej Pracowni Medycyny
dr hab. Andrzej Przyłipiak

Białystok, 12. 04. 2018